

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948 október 31. vasárnap.

V. ÉVFOLYAM, 253. szám.

A töretellen barátság jegyében

A hatalmas szovjet nép és a szocializmust építő népi demokráciák dolgozói a világ ontatlan munkásainak és haladászelemlő értelmiségének meleg rokonszenvre és együttérzésre közeledtek az alkotó, termelő munka jegyében készülnék a Nagy Októberi Szocialista Forradalom harmadik egyedik évfordulójára. A szocializmus hazájában, miként a szocializmus felhaladó országokéban is mindenütt lelkes, szorgos munka folyik, hogy eredmények felmutatásával ünnepezzék meg az emberiség történelmének ezt a kor-szakalkotó évfordulóját. Az építő állványok mögül újabb és újabb épületek tűnnek elő, a gyárak és az üzemek szakadatlanul öntik az árukat, a végtelen mezőkön a szorgos kezek és dübörgő vetőgépek nyomában sarjad a jövő-évi mindennapi kenyeret adó buza-teremtés, egyre újabb felfedezések születnek a laboratóriumokban és a tudományos intézetekben.

Harmadnegy esztendővel ezelőtt zúz a szét az Októberi Nagy Szocialista Forradalom azok a láncolatok, amelyek Oroszországot gazdaságilag és szellemileg a kapitalista Nyugathoz fűzték, leszármolt a technikai és kulturális elmaradottsággal, az országok hatalmas ipari és kolhozállamává, a világ leghaladottabb kultúrájúvá, a Szocialista Szovjetköz-társaságok hatalmas és legyőzhetetlen szövetségévé formálta.

Az eltelt harmadnegy esztendő alatt a szovjet ország arculata a felismerhetetlenségig megváltozott. Az Októberi Nagy Szocialista Forradalomban született szovjet társadalmi és állami rendszer pedig bebizonyította, hogy nincs a világnak erősebb és hatalmasabb rendszere, mint Lenin és Sztálin, a bolsevik párt és a szovjet nép által létrehozott rendszer. A szovjet nép és hős hadserege nemcsak megvédte hazája függetlenségét, szabadságát és becsületét, hanem szétzúzta azt az ellenséget, amely az akkori megszállt Európát valamennyi anyagi erőforrásával és készletével rendelkezett. Ez a győzelem pedig megmentette a világ civilizációját a legszörnyűbb vesztéstől, amely valaha is fenyegette. A Szovjetunió, amely a háború alatt a fasizmus ellen harcoló demokratikus erők ékcsúszaként harcolt, most a béke idején is folytatja a béke és a demokrácia megszilárdítására irányuló kemény és következetes politikáját. Az Egyesült Államok és Anglia leghevesebb imperialista politikáival ezért irányoznak új háborús fenyegetésekkel tűzdelt kihívásokat a Szovjetunió és a népi demokráciák felé, meri ezek az országok akadályt gördítettek büns imperialista terveik megvalósítását elő.

De harmannyire is acsakodnak az új háborús uszítások és provokációk, rabló terveik és a tervek megvalósítása között óriási a távolság. Sztálin miniszterelnök tegnap nyilatkozatában világosan elhatárolta magát a következőkét: „Még tulajdoson élünkünk évek a népek emlékeztetőiben a legutóbbi háború borzalmai és tulajdoson nagyok a béke mellett álló társadalmi erők, hogy Churchill és ta-

Az imperialisták zsoldjában álló néparuló bünszövetkezet összeköttetésben állott a volt királlyal és Horia Simával

A nagybirtokosok, nagylőkésék, Hitler egykori bérencel vallottak sötét üzeneteikről a tegnapi tárgyaláson

BUKAREST. — Hazánk ellenségeinek szolgálataiban álló árujókém- és szabotájo csoport bünperének tegnapi tárgyalásán Gheorghe Manu vádlottat halgatta ki a bíróság. Elmondotta, hogy 1944 augusztus 23. előtt tagja volt a legionista mozgalomnak és 1943-ban a mozgalom idősarki parancsnoka volt. 1944 augusztus 23. után három hónapig résztvett a legionáriusok vezetésében. Bujoiu családi összeköttetései révén már 1934–35 óta ismeri a többi vádlottakat is, Popp, Margineanu és Theodorecu kivételével. Manu elmondotta, hogy a felforgató csoportok vezető bizottsága 1945 nyarán Bujoiu kezdeményezésére alakult meg, aki egyesítette az akkoriban létező felforgató alakulatokat. Ezeket Vintja Bratianu, a vádlott, Maceariu admirális, dr. Bontija és mások vezették. Ő maga 1944 augusztus 23-án után először Gibson angol újságitróval vette fel a kapcsolatot. Ugyanebben az időben megbeszélést folytatott Mihail Farcasanuval, a liberális ifjúság vezetőjével, akit arról igyekezett meggyőzni, hogy minden áron

akadályozzák meg a baloldali pártok térhódítását, 1945 márciusában, röviddel a Groza-kormány uraomrajutása után, Mihajacheval tárgyalta, hogy meggyőzze a legionáriusokkal való együttműködéséről. Nyomban ezután kapcsolatba lépett a Németországból visszatért Petrescu legionista vezetővel, akinek pojitikai téren legközelebbi munkatársa lett. Ő ismertette meg Petrescut Mihajacheval. Mint Petrescu pojitikai tanácsosa vett részt Penescuval, a nemzeti parasztpárt főtitkárával folytatott megbeszélésen, ahol a legionáriusok közreműködését beszélték meg egy utcai tüntetéshez kapcsolatban. Elnök: Mi volt a célja az intézőbizottságnak? Vádozott: Az eredeti célja egyrészt az volt, hogy összehangba hozza a felforgató jellegű mozgalmak tevékenységét, egyidejűleg kapcsolatot tartson fenn az angol-amerikai megbízottakkal, a történelmi pártokkal és a Pajotával. A bizottság összetétele változott, de állandó tagjai voltak: Bujoiu mérnök, Gheorghiu mérnök, Nitescu mérnök, Bals mérnök, Vintja Bratianu, Maceariu admirális, a vádlott és Bontija.

volt tervbevéve, vagy előkészítve s mit készítettek elő maguk? Erre Manu elmondja, hogy részben lakást, buvóhelyet készítettek elő olyan személyeknek, akik nem maradhattak tovább a fővárosban, azonkívül titkos repülőereket s ejtőernyősöket leszállóhelyet kellett volna elkészíteniük. Elő kellett volna készíteniük azonkívül az utvonalak, vasutak, egyes fontos uke-resztzódások megtámadásának és elfoglalásának lehetőségét. Közben fegyvert gyűjtöttek. Diaconescu vasgárdista segítettével felfedeztek a Paduchiu hegyekben egy régi vasgárdista fegyverraktárt, egy fogarasaj cinokusok után a fogarasaj hadianyaggyárából származtak robbanóanyagot szerezn. Laura Sautescu egy rádióadó készülékkel rendelkezett. Ezen érintkeztek az egyes csoportokkal s szükség esetén a kül-

földdel, az angolszászokkal. Az elnök kérdésére Manu azt is elmondja, hogy levelezésben állottak a külföldi vasgárdistákkal, magával Horiaz Simával is. Az elnök egyik kérdésére Manu elmondotta, hogy Lowell ezredes Manju lebukása után nagyobb óvatosságra figyelmeztette Manut. Az elnök fejszólította a vádlottat, hogy beszéljen a külföldről kapott segítséggel kapcsolatban. Manu többek között kijelentette, 1947 nyarán a vádlott két ízben is megkérdezte Lowelltől, hogy milyen segítséget tud nyújtani. Lowell, diplomatikusan választ adott Manu kérdésére. Az elnök ezután megkérdezte, hogy a Manju-per után továbbra is fennmaradtak-e az összeköttetések a külföldi körökkel. Manu igennel felelt.

A volt király bekapcsolódik a nagybirtokosok akcióiba

A továbbiakban a vádlott a királyi palotával való kapcsolataikról beszélt, amelyet ő Hodos dr. felesége utján tartott fenn. Tudmása van a vádlottnak arról is, hogy a Palota Aldea tábornokot biztatta meg a felforgató mozgalmak összehangba hozatalával és megszervezésével, hogy a megfelelő pillanatban erőszakkal döntse meg a rendszert. A király állandóan társalgatva volt Aldea tábornok titkos tevékenységéről. Manu vádlott ezután a történelmi pártokkal való kapcsolatát ismertette. Állandó érintkezést tartott fenn Hodos dr. Manju bizalmas emben után az Comaniciu vasgárdista vezérrel keresztil a nemzeti parasztpárt vezetőségével. Ugyanakkor Dinu Bratianu titkárságán is érintkezett az elnökkel. Elmondotta, hogy Comaniciu állandó érintkezésben volt a szabotájo nagypárral. Mindenki tudott a Resicánál az amerikaiakkal egyetértésben végrehajtott szabotájcsopotról a Resicánál működő szabotázscsoport

kapcsolatban volt más fémipari üzemekkel is. A vádlottnak közvetlen kapcsolata volt a felforgató jellegű csoportokkal. 1947-ben megbeszélést folytatott Aldea tábornokkal, akinek bejelentette egy önálló csoport léte-sítését. A továbbiakban elmondotta, hogy személyesen tárgyalt Schuyler tábornokkal, Lowell és William Watson ezredesekkel. Gheorghe Manu vádlott ezután az elnök kérdésére elmondja, hogy Lowell ezredes 1947 nyaráról egészen az 1948 februári külföldre szökési kísérletéig állandó kapcsolataiban állott. Lowellt elsősorban azok az intézkedések érdekelték, amelyeket Romániának népi demokratikus és szocialista átajakulása érdekében tettek. Arra a kérdésre, hogy honnan szerezték titkos értesüléseket, Manu vádlott ismerteti a legfontosabb hírszerzők névsorát. A hírszerzők közül többet Bujoiu csoportjába tartoztak. Az elnök megkérde: Milyen akció

Bujoiu Ioan, volt miniszter, vallomásában elmondotta, hogy 1945 év végén és 1946 elején alakított földalatti szervezetnek tagjai voltak Bals mérnök, Traian Siculescu mérnök, vajamin: Vintja Bratianu, Maceariu, Manu Gheorghe és Bontija Gheorghe. Bujoiu vádlott beismerte azt, hogy a reakciós pártok megsegítésére hatalmas pénzüsségeket adott, még pedig 70 millió lejt, majd 1946-ban 50 millió lejt és végül 1947-ben 100 millió lejt. Bujoiu vallomásának további részében elmondotta azt is, hogy 1947. év végén és 1948. év elején a csoport a külföldről tartózkodó Radescu volt tábornokhoz folyamodott. 1947 és 1948 őszén tanácskozásokat folytatott Robert Sheaval, az amerikai gazdasági bizottság tagjával. Arra a kérdésre, hogyan látja a csoportok tevékenységét, Bujoiu vádlott azzal válaszolt, hogy a jelenlegi népi demokratikus kormányt a csoportok erőszakos beavatkozásával véli eltávolítani. A vádlott azt is beismerte, hogy tanácskozáson voltak Lowell ezredes, amelyekben résztvettek Gheorghe Nitescu, Bals és a vádlott. Beismerte azt is, hogy két emlékiratot küldött Radescu volt tábornoknak, amelyekben Radescu volt tábornok a csoport szellemi irányítójának ismerik el és kérték arra, hogy egyesítse maga-

korül azokat, akik külföldre szöktek. A továbbiakban Bujoiu vádlott elmondotta, hogy Gheorghiu értesítette arról, hogy tájékoztatta Maniut, hogy sejt és egy csoport létezéséről, Manu pedig bátorította és biztatta Gheorghiu-t, hogy folytassa tevékenységét. Bals vádlott elmondotta, hogy Bujoiu mérnök kapcsolata be az első vezetés tevékenységében, amelyben Bujoiu és Maceariu mérnökökön kívül résztvettek Estimari és Antonescu tábornok, majd Bontija, Manu és Nitescu, végül pedig Mardare tábornok. Az üléseket a legtöbbet Bujoiu lakásán tartották. Gheorghiu vonatközólag Bals vádlott elmondotta, hogy ennek kapcsolatai voltak az amerikai és angol missziók képviselőivel, a vádlottnak adott pillanatban az lett volna a feladata, hogy a külfölddel egy futárszolgálatot létesítsen, amely azonban nem sikerült. Ebből az alkalomból Toba őrnagynak pénzt adott és megbízta a szolgálat megszervezésével. Altájában beismerte azt, hogy Bujoiu mérnök volt az, akinek legnagyobb tekintélye volt az ezred vezetésében. Bals vádlott elmondotta, hogy a tevékenység támogatásában nagyrészt az amerikaiakkal volt szerpelük, amely támogatást Bill Younk, Shea és Lowell ezredesek kívántak elérni. Arra a kérdés-

(Cikkünk folytatása a 2. oldalon)

nlványai a támadásban legyőzhetőket és új háború felé irányították a dolgozókat. Az imperialista ügynökök háborús vállamával akarják megfejleszteni az ingatagokat és a zneveidlegzottelek, zsarolással akarják engedelményeket kicsikarni az agresszor javára. Am a szovjet nép idegei erősek, fenyegetésekre és zsarolásra nem adja be a derekát és nem hagyja magát lebeszézni. Keményen és törelmiul hisz hazájának, a szovjet rendszernek ereiben és hatalmában, Lenin pártja nagy és kipróbált vezérének, Sztállinnak, valamint a szovjet kormányának életerős és elletensége és elletetésében. A népi demokráciák országai s a világ ontatlan dolgozó és haladó szellemiségei törelmen hittel állanak a Szovjetunió mellett, mert tudatában vannak, hogy a szocialista hőkeftrol fién a Szovjetunióval, a legbiztosabb garancia a béke megőrzésére és a népek függetlenségének a biztossá- tására.

Ezeket legyében kezdődnek holnap hazánkban a Román-Szovjet Barátság Hetének ünnepei, melyek szorosabban fűzik a szovjet felemelkedésünkkel segíthette elő és soha el nem muló állami ünnepeinket azokra a nagyvárosi támogatásra, amelyekkel a háborús pusztítások után, és az azály idején a Szovjetunió segítségünk-re sietett. A Román Munkáspárt irányításával, a Szovjetunió támogatásával haladunk előre a felmentés útján a kizsákmányolást megszüntető szocializmus felé s ezért a most közlelő napok valóban ünneppapok lesznek hazánk minden dolgozója számára.

nyelk szorosabban fűzik a szovjet felemelkedésünkkel segíthette elő és soha el nem muló állami ünnepeinket azokra a nagyvárosi támogatásra, amelyekkel a háborús pusztítások után, és az azály idején a Szovjetunió segítségünk-re sietett. A Román Munkáspárt irányításával, a Szovjetunió támogatásával haladunk előre a felmentés útján a kizsákmányolást megszüntető szocializmus felé s ezért a most közlelő napok valóban ünneppapok lesznek hazánk minden dolgozója számára.

nyelk szorosabban fűzik a szovjet felemelkedésünkkel segíthette elő és soha el nem muló állami ünnepeinket azokra a nagyvárosi támogatásra, amelyekkel a háborús pusztítások után, és az azály idején a Szovjetunió segítségünk-re sietett. A Román Munkáspárt irányításával, a Szovjetunió támogatásával haladunk előre a felmentés útján a kizsákmányolást megszüntető szocializmus felé s ezért a most közlelő napok valóban ünneppapok lesznek hazánk minden dolgozója számára.

Az imperialisták zsoldjában álló néparuló bünszövetkezet összeköttetésben állott a volt királlyal és

Horia Simával

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

re, kinek a csoportja rendelkezett fegyverzetrel, Bajt vádolt azt válaszolta, hogy Bontila, Toba és Manu csoportjai és azt hiszi, hogy Macelaru csoportja is rendelkezett fegyverekkel. A külföldi vajó érintkezés titkos iratait Gheorghiu készítette el, akinek kapcsolatot kellett fenntartania a külföldön tartózkodókkal.

ALDEA ÉS A VOLT KIRALY KAPCSOLATAI

Macelariu H. vádolt beismerte, hogy megszervezte és vezette az Eftimiu vezetésű alatt álló államfelforgató csoportot és résztvett a vezető bizottságban. Arra a kérdésre, milyen támogatásra számítottak, Macelariu vádolt azt válaszolta, hogy az angol-amerikaiakra.

Arra a kérdésre, hogy tárgyaltak-e arról és hol, hogy hova vezethet az államfelforgató csoport tevékenysége, Macelariu vádolt azzal válaszolt, hogy „tárgyaltuk ezt a dolgot és Bujoiu véleménye-

nye szerint ennek a kormány elleni támadások vidéken kellett volna kezdődnie. Mindenki egyetértett ezzel rajta kívül, aki kitarított amellett, hogy a támadás csak a fővárosban lehet megindítani. Arra a kérdésre, hogy Aldea tábornoknak voltak-e kapcsolatai a királlyal, Macelariu vádolt a következőképpen válaszolt: „Azt hiszem, hogy voltak. 1946 husvétján Vintila Bratianu azt mondta nekem, hogy keressék Aldea. Nem melem el. Hozzáem jött Eftimiu tábornok és közölte velem, hogy „végül is uram, a mi tengerhajónk megegyezésre jutottak abban, hogy elismerjük Aldeát.“ Aldea tábornok a királyhoz ment, hogy jelentést tegyen és ebből az alkalomból előterjesztette a tevékenység tervét. A király azt kérdezte: „A fővárosban pedig ki van? Aldea azt válaszolta, hogy Macelariu tengernagy. Plesniue ezredes közölte velem, hogy a király ismer, bizalma van irántam és Bukarest vezetése az én feladatom.“

kapcsolat felvételére. Caranfilon keresztül pedig az volt a feladata, hogy felvegye a kapcsolatot Radescuval, majd később Vintila Bratianuval és Moruzival, hogy megalakítsa a vezetőség külföldi képviselőit. Lowell ezredesre vonatkozóan a vádolt elmondotta azt, hogy február 1-én egyetlen izben találkozott vele, amikor tudtára adta a mozzalom és a vezetőség létezését.

— Lowell ezredes azt válaszolta, nekünk, hogy őrizzük meg a teljes titoktartást.

Az ezredesnek a fémipari, szénbányászati és kőolajtermelésre vonatkozólag egyes adatokat adtam.

Bontila Gh. vádolt elmondotta, hogy résztvett egy csoportban és egy vezetőséget alkotott Gheorghiuval és Bujoiuval, amelyhez hozzátartoztak még Macelariu, Nitescu, Bals, Banciu és Eftimiu, amely vezetésről Niculescu tábornoktól tájékozódott a volt I. Mihály király is. Bujoiuval kapcsolatai voltak, Schuyler tábornokkal is. Ezeknek a kapcsolatoknak az a céljuk, hogy biztosítsák az amerikai támogatást olyan értelemben, hogy fegyvert és lőszer szállítsanak. Miután rámutat Manu informatív tevékenységére, Bontila vádolt beismeri, hogy Balssa és Gheorghiuval együtt, 1948 februárjában emlékirat megszerkesztését határozták el abból a célból, hogy a volt Mihály király tudomására hozzák azt, hogy az országban egy államfelforgató csoport működik. Ezt az emlékiratot Ionescu őrnagy és Chirbulescu Gh. mérnökkel juttatták volna el.

Teodorescu Eugen vádolt, miután beismerte azt, hogy Konstanca megye és Dobrudza vidék vasgárdistáinak egyetemi hallgatók csoportjának vezetője volt, elmondja azt, hogy két esetben volt Németországban, ahonnan Németország fegyverletele után az amerikaiak megkérdezték, hogy öhalt-e velük együttműködni. Arra a kérdésre, kik voltak azok a személyek, akiket első esetben érintkezésbe léptek Teodorescu vádolt elmondotta azt, hogy az első személy, akivel az összeköttetést felvette Lowell volt, a kémiszervezet főnöke, aki kérte, hogy jöjjön az országba és végezzen kémiszolgálatot.

Elmondta, hogy Dragos Voinic-al együtt Horia Sima utasítására 1947-ben jött az országba és felvette a kapcsolatot Valeriu Negulescuval és Borobaruval. Július hónap második felében visszament, hogy Horia Simával közölje, mit tett az országban Majlat Vasile, aki az amerikai kémiszolgálattal dolgozott. A továbbiakban a vádolt elmondotta, hogy újra visszatért Romániába és közölte Negulescu, Petruscu és Chioreanuval, hogy annak a hírszerző szolgálatnak a létesítése, amelyre vonatkozólag Borobaru közvetítésével Horia Simától kapott utasítást, a vasgárdista mozgalmaknak rendelkezése. Amikor arra kérték, hogy ajánljon egy olyan embert, akivel dolgozni lehet, Negulescu összeköttetésbe hozta Decebal Andreial és Hoidie Dragossal, aki több utat tett meg, harmadszor azonban tartózkodtatták. A vádolt elmondotta azt, hogy általában mindennemű katonai és gazdasági vonatkozású adatot gyűjtött és adott át megbízóinak, melyekért legutóbb 1000 dollárt kaptak.

Az ARLUS második országos kongresszususa megkezdte munkáját

BUKAREST. — Az ARLUS második kongresszususa október 29-én, pénteken megkezdődött Bukarestben. A megnyitói ülésen résztvettek a Nagy Nemzeti gyűlés és a kormány tagjai, a Román Munkáspárt vezetői, a Szovjetunió romániai nagykövete, a Szovjetunió külügyminiszterének és a külföldi szovjetbarát egyesületek és az ARLUS fiókegyesületeinek a képviselői.

Miután a megválasztott elnökség elfoglalta helyét, elsőként dr. Groza Péter miniszterelnök szólalt fel. Rámutatott arra, hogy a Szovjetunió, élén a Nagy Sztálin generalisszimusszal, segítette országunk kulturális és gazdasági fellendülésében és a szocializmus alapjainak a lerakásában. Befejezésül hangzott, hogy az ARLUS továbbra is számíthat a kormány legmesszebbmenő támogatására.

Szergej Kavtaradze, a Szovjetunió romániai nagykövete üdvözlő beszédében hangsúlyozta, hogy a kongresszus Románia határain túl is visszhangot kelt.

A Román Munkáspárt központi vezetősége nevében Emil Bodnarus nemzetvédelmi miniszter üdvözölte az ARLUS második országos kongresszusát, majd Gh. Stoica az Országos Szakszervezeti Tanács, Gh. Lemnaru és Ekésfront, C. Oraciu a Romániai Demokrata Nők Országos Szövetsége nevében mondott üdvözlő szavakat.

A megnyitói beszéd elhangzása után a kongresszus díszelnökül választotta Jozsif Viszarionovics Sztálin generalisszimust, Viaceszlav Mihajlovics Molotovot és C. I. Parhon egyetemi tanár akadémiust.

A tényleges elnökség tagjai: C. I. Parhon professzor, a Nagy Nemzeti gyűlés Elnöki Tanácsának elnöke, dr. Groza Péter miniszterelnök, Gheorghiu Gheorghiu-Dej első miniszterhelyettes, a Román Munkáspárt főtitkára, Kavtaradze, a Szovjetunió romániai nagykövete, Pauker Anna külügyminiszter, Jakovlev, a Voks alelnöke, Luca László pénzügyminiszter, Kocsko, az Ukrán-Szovjet Köztársaság Voks-egyesületének elnöke, Teohari Georgescu helyettes miniszter, Lotar Radaceanu, Josif Chisinevski, Mogyorós Sándor, Bodnarus Emil nemzetvédelmi miniszter, Constantinescu Miron bányász és petróleumműügyi miniszter, Constantin Strungulcescu, Mihail Sadoveanu, Traian Savulescu, Escenco alezredes, Gheorghiu Apostol, Eduard Mezincescu, Leont, Rautu, Bovila vezérőrnagy, Gheorghiu Stoica, az OSZT főtitkára, Nicolae Popescu Doreanu, Stanciu Florea munkás, a buzai APIUS-fiók titkára, Popovici Boleslav, a temesvári ARLUS titkára, Constantin Papadopol, a bukaresti szervezeti titkára, Analfi András, a marosvásárhelyi szervezet titkára, Osizias Demeter, a petroszenyi szervezet titkára.

HÉTFOŊ NYILIK MEG KOLOZSVARON A ROMÁN-SZOVJET BARÁTSÁG KIÁLLITÁS

KOLOZSVAR. — A Román-Szovjet Barátság Hetének a keretében november 1-én, hétfőn délután 12 órakor az Egyetemi Könyvtárban, megnyílik a Román-Szovjet Barátság Kiállítás. A kiállítás megnyitáskor Al Rosca és Csögör Lajos mond beszédet.

A „Fárvak Népe“ legujabb, 12 oldalas számanak főbb tartalma:

Horváth István vezércikke: Versenyben jobb életünkért. Szabó István: A szövethetetek magasabbrendű úrmelési csirái a faluban. Horváth István verse: Kőrösláng mellett. Asztalos István: Széki jelentés. Levelezői verseny pályázati hirdetmény, a legfrissebb bel- és külpolitikai események, hírek, földművesinkre vonatkozó rendeletek, gazdasági szakcikkeket tanácsadók, gazdaságtár, iskolai tájékoztatók, MNSZ választási beszámolók, csecsemőgondozási tanácsok, szines irások stb.

Az Állami Magyar Színház és Népepera közleményei

Egyelőre még két este van műsoron az évad nagy vigjátékstikere, az OCSKAVAS NAGYBAN, amely a heti előadásain a közönség nagy tetszéssel fogadott A meleg humorral átírt, pergő cselekményű vigjáték ismét kitűnő alkáltsra nyújt alkalmat prózai színészeinknek. A most bemutatkozó Sarlat Imre, továbbá Bara Margit, Senkalszky Endre, Lantos Béla, Hevesi Miklós, Bteliczky Katalin, Szendrey Mihály és Lohitszky Loránd viszik sikerre Kanin Carson e kitűnő vigjátékát, amelyet a színház rendező munkaközössége készített elő a legaprobált részletre is kiterjedő gondossággal. Szakács György pazar színpadképe és Szopos Klára tervei után készült toalettek adnak méltó keretet az OCSKAVAS NAGYBAN-nak, ma, szombaton este E-bérlétben, vasárnap pedig C-bérlétben van műsoron.

Ma, szombaton délután ifjúsági előadásban Sziglitti Ede népszínművet, A CSIKOS-t játsza a színház, míg vasárnap délután olcsó helydrakkal ugyancsak A CSIKOS van műsoron.

Hétfőn este nem tart előadást a színház. Kedden este a Román-Szovjet Barátság Hete keretében Szimonov nagyszerű színművét AZ OROSZ KERDES-t ujtják fel.

KOLOZSVARI ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS NÉPEPERA MÜSORA:

Szombaton délután 4 órakor ifjúsági előadásban: A CSIKOS. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Jegyek sorszáma: 93.

Vasárnap délután 4 órakor olcsó helydrakkal: A CSIKOS. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Jegyek sorszáma: 95.

Este fél 8 órakor Sarlat Imre bemutatkozó fellépésével: OCSKAVAS NAGYBAN, C-bérlés. Jegyek sorszáma: 96.

Hétfőn nincs előadás.

A Hitlerbérenc vallomása

Petrescu F. vádolt elmondotta, hogy megyefőnök volt, Codreanu Corneliu idején Erdély felső részének vasgárdista főnöke, később Horea Sima vasgárdista mozgalmának főtitkára. Kétszer emigrált Németországba, éspedig 1939 és 1941. években. Német repülőgéppel tért vissza az országba 1944 november 25-én, hogy az antifasiszta arcvonal seregei ellen terrorista cselekményeket szervezzék. A továbbiakban elmondotta, hogy ismeri Teodoroscu Eugent, aki miután visszatért Németországból, felvette a kapcsolatot Petrescu vádottal és kijelentette, hogy Horia Sima megbízásából jön az országba.

Teodorescu, 1947 novemberében tért vissza Salzburgba. Elmondotta, hogy a kémkedés létesítésének kérése Borobanutól eredt, aki Horea Sima magántitkára volt. Majlatra vonatkozólag Petrescu elmondotta azt, hogy arról Dragos Hoidie beszélt, aki azt állította, hogy Majlatnak amerikai kapcsolatai voltak.

Nistor Chioreanu vádolt beismerte azt, hogy 1933-ban vasgárdista volt, 1941 július 11-én Németországba távozott és 1944 novemberében tért vissza az országba. Beismeri azt, hogy 1936-ban Szebenben ismerte meg Petrescut és hogy ez ugyanazzal az utasítással jött vele egyidőben az országba. A továbbiakban elmondotta, hogy „azért jöttem Németországból, hogy az országban szabadság- és terrorcselekményeket szervezzek az antifasiszta arcvonal mögött. Ezért Németországból erre a tevékenységre kiképzett osztályokat küldöttek volna. Hivatásom az volt, hogy felfedezzem ezeket a csoportokat olyan mértékben, amint ezek Németországból

érkeztek és összhangba hozzam tevékenységüket. Több felől érkeznek osztagok. Hogyan jöttek ezek? Egyesek közvetlenül az arcvonalon át, mások légi úton jöttek. Nem tudom pontosan megmondani, hány osztag érkezett. Vallomásaimban elmondottam azt, hogy a Nyugati Erchegeységben, Mzrosvásárhely környékére, a Bánságba, Nagyszebenbe és Braszócba érkeztek ilyen osztagok, melyekről tudomásom volt.

A továbbiakban Chioreanu vádolt elmondotta azt, hogy tevékenységében Németország felé irányult. 1947 őszén tért haza Németországból Teodorescu, azzal a feladattal, hogy az amerikaiak részére az országban adatgyűjtés és kémkedő szolgálatot szervezzék. Az adatokat katonai, gazdasági és politikai téren kellett összegyűjteni.

ALJAS ESZKÖZKEL A DEMOKRATIKUS RENDSZER ELLEN

Gheorghiu D. vádolt arra a kérdésre, milyen körülmények között kezdte meg államfelforgató tevékenységét, azt felelte: „1944 augusztus 23 után Antonescu uralmával tartam arról, hogy jó lenne mozgalmat kezdeni a demokratikus rendszer ellen, mivel több barátunk van, akik hasonlóképpen gondolkoznak, Bujoiuval egyszer tárgyaltam, amikor azt láttam, hogy azonos véleményünk van. Rövid találkozásom volt vele 1945 év nyaráig, amikor meghívást kaptam otthonába, ahol találkoztam Manuval, Macelariuval és Brătianuval.

Arra a kérdésre, hogy ezeknek az államfelforgató csoportok vezetőségének kik voltak a tagjai, Gheorghiu vádolt azt válaszolta, hogy Macelariu, Vintila Bratianu és Bontila. A vezetőségnek az volt a hivatása, hogy adatokat szerezzen.

Arra a kérésre, kiket ismert a kiküldöttek közül, a vádolt azt felelte, hogy Sheat, Hodosra és a külföldi mozgalomra vonatkozóan Gheorghiu vádolt azt mondta, hogy utasítást adott a Caranfiluval való

Négymilliónál több a munkanélküli Nyugateurópában

NEWYORK (Rador) — A TASS jelenté: A Nemzetközi Munkajogi Hivatal jelentette, hogy Nyugateurópa országában 4 millió 200.000 munkanélküli van. Az idén egyedül Olaszországban egyharmadával nőtt a munkanélküliek száma. Nyugatnémetországban hozzávetőlegesen egymillió embernek nincsen munkája.

Mozik műsora:

KOLOZSVAR:
CAPITOL: Igy harcoltak ők... 1941-as produkció. Előadások kezdete fél 6, fél 8, fél 10. Vasárnap fél 12-kor matiné. Pénteken szakszervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.
FORUM: Igy harcoltak ők... 1948-as produkció. Előadások kezdete 5, 7, 9 óra. Matiné vasárnap 11-kor. Pénteken szakszervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.
POPULAR: Suvorov.
SELECT: Maxim a forradalmár.
URANIA: A sivatag rabjai. Elet-halálharc a homoksivatagban.
NAGYVARAD:
TRANSYLVANIA: Külhados gyermeke. Előadások kezdete 5, 7, 9 óra.
SCALA: Alexandra Matrosoy. Izgalmas történelmi film. Előadások kezdete: 5, 7, 9 óra.
CORSO: Futball. A labdarúgás művészetének bemutatása. Előadások kezdete 5, 7, 9 óra.

Támogasd a Világosságot

A görög ügyben és a lefegyverzés kérdésében az angol-amerikai imperialisták nem hajlandók megegyezni

PARIS (Rador) — A politikai bizottság angol-amerikai többsége csütörtökön ismét bebizonyította, hogy határozottan ellene van Görögország kérdése tárgyilagossá és teljes megvizsgálásának.

Az előző ülésen az Egyesült Államok és Anglia kiküldöttének nyomására a politikai bizottság úgy határozott: visszatartja azt a javaslatot, hogy meghívja az ülésemre az ideiglenes görög demokratikus kormány képviselőit, hogy ezek előterjesztéssel a szükséges bizonyító anyagot.

Egyeztet az utat követve csütörtökön az angol-amerikai többség visszatartotta a lengyel kiküldöttének javaslatát, hogy a bizottság egyik ülésére hívják meg és hallgassák meg Profirogenisz ismert görög politikust, aki a hitleri megszállás idején a görög nép ellenállási mozgalmának egyik vezetője volt.

A bizottság ezután folytatta az általános vitát a görög kérdésben.

Debler jugoszláv kiküldött hosszú beszédet mondott, tényeket idézve, melyek igazolták Görögországnak az angol-amerikai intervencionistáktól való leigázásának átkos következményeit. A görög gazdasági élet ura valóságban az amerikai gazdasági misszió. Az amerikai monopoliumok mekkanizmusai Görögország természeti kincsét, így például az „American Incorporated” társaság megszerzte a kirkoszói ón, eink és pirit bányák kihasználati jogát. A „Mining Incorporated” a görögországi bauxit bányák tulajdonosává lett.

A lengyel leszerelési terv vitája

A politikai bizottság albizottságának legutóbbi ülésén — mint megírtuk — a lengyel kiküldött határozati javaslatot terjesztett elő a hadserők és a fegyverkezések csökkentése, valamint az atombomba támadó célokra való felhasználásának betiltása kérdése körül. Annak ellenére, hogy az angol-amerikai többség ellenében a határozati javaslat vitájának napirendre tűzését, az albizottság úgy döntött, hogy a lengyel javaslatot napirendre tűzi és október 27-re halasztotta el a lengyel javaslat megvitatását.

Az október 27-i ülésen az Egyesült Államok, Belgium és Kína kiküldötte ismét megkísérelték megakadályozni a határozati javaslat megvitatását azzal az ürüggyel, hogy a javaslat számos olyan pontot tartalmaz, amely az október 25-i ülésen szavazásra bocsátott szovjet javaslatban is megtalálható.

Malik szovjet kiküldött a lengyel határozati javaslat tárgyalása mellett szállt szóra.

Hodgesno, ausztráliai kiküldött, az albizottság elnöke, szintén úgy nyilatkozott, hogy az eljárásügyi szabályok lehetővé teszik a lengyel határozati javaslat napirendre tűzését. Ely módon meghiusult az Egyesült Államok kiküldöttének és csatlósainak az a kísérelte, hogy megakadályozzák a határozati javaslat tárgyalását.

Az amerikai monopolisták ugy viselkednek Görögországban mintha az egy amerikai gyarmat lenné az ország gazdasági életét katasztrófális helyzetbe juttatták. A lakosság életszín szintje a hihetetlenül lecsökkent. Görögország az infláció terheit nyög. 1947 szeptemberében a pénzforralom 763 milliárd drachma volt, 1948 augusztus 15-én a pénzforgalom előtte az 1 trillió 72 milliárdot.

Az ugynevezett görögországi amerikai segély hozzájárult a görög gazdasági élet hanyatlásához.

Miután az angol-amerikai többség képviselői nem tudhatják ezeket a kétségbevonhatatlan tényeket, egyszerűen hallgatnak felülük.

Dominika, Líbia, Egyiptom, a Dé-Afrikai Unió és Caracas megbízottai, ugyanazzen az ülésen felszólalva, kijelentették, hogy a politikai bizottságnak nem lenne joga, hogy olyan tényekkel foglalkozzék, melyek a monarchia-fasiszták által Görögországban létesített elnyomás és terror-rendszer létét bizonyítják.

Az angol-amerikai többség képviselői egymást szárnyalták túl az ugynevezett Balkáni Vizsgálóbizottság tevékenységének díszítésében. Alapul véve ennek tendenciózus nyilatkozatait, melyeknek az volt a célja, hogy igazolja a görögországi angol-amerikai beavatkozást, Valamennyien kijelentették, hogy a Dübliói Bizottság az Egyesült Államok, Nagy-Británia, Franciaország és Kína nevében előterjesztett határozati javaslatot támogatják.

zati javaslatok elfogadása első lényeges lépést jelentene az Egyesült Nemzetek Alapokmányának egyik alapelveinek: a haderők csökkentésének gyakorlati megvalósítása felé.

Mindezek figyelembevételével a szovjet kiküldötték támogatja a tervet és kijelenti, hogy mellette fog szavazni.

A megejtett szavazás során a lengyel határozati javaslatot mindössze egy szavazattöbbséggel elvetették. 11 szavazat közül 6 szavazat szolgált a lengyel határozati javaslat ellen.

A Szovjetunió és Lengyelország képviselői a javaslat mellett szavaztak, míg Franciaország, Ausztrália és Líbia kiküldöttjei tartózkodtak a szavazástól.

Az albizottság legközelebbi ülésén a politikai bizottság elé terjesztendő jelentés tervezetét fogják megterjeszteni.

A francia bányászok hősiiesen szembeállnak a harcokcsikkal felvonuló katonasággal

PARIS. — Mitterandot, a sajtó képviselői megkérdezték, igaz-e, hogy a kormány megtette az előkészületeket Maurice Thorez, a Francia Kommunista Párt főtitkárának, valamint Benoit Franchon, a Szakszervezeti Tanács főtitkárának és a többi politikai és szakszervezeti vezetők letartóztatására?

Válaszában Mitterand képmutatón módon kijelentette, hogy „a törvény szigorát ezekre a személyekre is ki lehet terjeszteni a parlament sérthetetlen figyelembevételével.”

A „Samedi Soir” című lap azt írja, hogy visszavonták a kormánytól azt az elhatározását, hogy feltartóztatják a Kommunista Párt és a Szakszervezeti Tanács vezetőit, miután André Marie igazságügyminiszter „több óvatosságot” tanácsolt.

EGYRE TÖBB ÜZEM LEP SZOLIDARITAS-SZTRÁJKBA

Az ország minden részében sztrájkok törnek ki a bányászokkal való együttérzés jeléül. Briganelles valamennyi üzeme 24 órás tiltakozó sztrájkba lépett. Csütörtök reggel 24 óráig sztrájkba lépett Gand tartomány valamennyi munkása és az északi tartományok mintegy 10 ezer főnyi fémipari munkása.

Az alpesi tartomány fémipari munkásai, a Clermont-Ferrand-i Michelin gyár munkásai, valamint a Périgeux-i fémipari munkások szintén kimondották a sztrájkot. Mint már megírtuk, a La Ro-

fennállásának harmincadik évfordulóját ünnepli s vele együtt ünnepel valamennyi baráti népi demokrácia. Ezen a napon a Csehszlovák Köztársaság népe a nemzeti függetlenség kivívására emlékezik, visszatérint a megtett útra s készül a további építésre.

Csehszlovákiát harminc esztendővel ezelőtt az első világháborúban győztes nyugati imperialista nagyhatalmak létesítették, nem azért, hogy szabadságot adjanak a csehszlovákiai népeknek, hanem, hogy támaszpontot teremtsenek imperialista terveik számára.

Ennek megfelelően az új állam nem a demokrácia, hanem az antidemokrácia országa volt, ahol a csehszlovák uralkodó körök, teljes egyetértésben a nyugati imperialistákkal, elnyomták, kizsákmányolták a csehszlovák dolgozókat.

A nagyhatalmi érdekek gyupontjában álló Csehszlovákiát a „ müncheni” politika eredményeképpen a „baráti” nyugati imperialisták feláldozták Hitlernek.

Csehszlovákia népe a diadalmasan és ellenállhatatlanul előretörő szovjet hadseregnek köszönhető

felszabadulását s ennek nyomán a Kommunista Párt vezetésével, Csehszlovákia népe hozzákérdezte: az ujjaépítéshez, a népi demokrácia megteremtéséhez. A csehszlovákiai demokráciának kemény harcot kellett vívnia a hazai reakcióval, a nemzetközi imperializmus függvényével, mely mindent elkövetett, hogy akadályozza a csehszlovákiai demokrácia kialakulását a szövetséges népi demokráciákkal. Csak a reakció felszámolása után kerülhetett példánysor a csehszlovák-magyar viszony békés, baráti és igazságos rendezésére is.

A Csehszlovák Köztársaság dolgozó tömegei kemény harcban végeztek a reakcióval s 1948 februárja óta az ország hatalmas léptekkel halad elő a népi demokrácia útján, a szocializmus felé.

A Csehszlovák Köztársaság a béke oldalán küzd, a békeszerető népek táborában, amelyek a Szovjetunióval az élükön harcolnak a béke megvédéséért, a háborúra uszító angol-amerikai imperializmus tervei ellen.

chelle-i kikötőmunkások megtagadják a szénszállító hajók kirakását, a bányászokkal való együttérzésük jeléül. Csütörtökön kormánycsapatok érkeztek a városba, elbarrikádozták a kikötőt, hogy lehetővé tegyék 9600 tonna szénnek egy amerikai hajóról való kirakását.

A Rouen-i, Dieppe-i és Bordeaux-i kikötőmunkások a bányászokkal való együttérzésük jeléül

Harckocikkal támad a hadsereg

A hadsereg harcokcsikkal támadta a délfraanciaországi Nîmes közelében levő Rochebelle bányászai által emelt barrikádokat. A harc során a katonaság gránátokat használt, megölve egy munkást.

A belügyminiszter közlése szerint mindkét részről voltak sebesültek, 550 munkást letartóztattak.

A „Le Monde” című reakciós lap is beismeri, hogy a hadsereg harcokcsikkal támadja a sztrájkolókat.

A marseillei kikötőmunkások, amikor tudomást szereztek a rochebelle-i véres eseményekről, abbahagyták a munkát és tiltakozógyűlést rendeztek. Ugyancsak beszüntették a munkát a fémipari munká-

ugyancsak megtagadták a szénszállító hajók kirakását.

A vasuti munkások országos szövetsége elhatározta, hogy november 3-án és 4-re 24 órás általános sztrájkot mond ki, a bányászokkal való szolidaritás jeléül. A vasuti munkások elhatározták még, hogy már a francia határon megállítsanak minden vonatot, melyek sztrájkoló szén szállítanak.

sok és villamosvasut ajkalmazottal. Marseilleben bevezették a cenzurát. La Rochebelle kikötőmunkásai úgy határozta, hogy egyetlen szénszállító hajót sem raknak ki. Erre a katonaság önzönltte el csütörtökön a kikötőt, eltorlaszolja az egész kikötő területét, annak érdekében, hogy kirakhassanak egy 9600 tonna szén szállító amerikai hajót.

Rouen, Dieppe és Bordeaux kikötőmunkásai ugyancsak kijelentették, hogy a bányászsztrájkokkal való együttérzés jeléül, egyetlen szénszállító hajót sem raknak ki.

A vasutasok országos szakszervezeti szövetsége elhatározta, hogy november 3-án és 4-én a vasutasok általános sztrájkot tartanak.

A Francia Kommunista Párt kiáltványa

A Francia Kommunista Párt kiáltványban fordul a francia néphez, melyben felszólítja a dolgozókat, hogy működjenek együtt a sztrájkolókkal a győzelem érdekében.

Miután rámutat arra, hogy a belügyminiszter (Jules Moch) valóságos háborút visel a bányászok ellen és hogy 1848 napjai, valamint a párisi kommün véres hete óta nem történtek ehhez hasonló kegyetlenségű borúra irányuló megterjedés nem események Franciaországban, — a egyéb, mint az új háború előkészítő kiáltvány rámutat arra, hogy Mochot, Lacoste-ot és Blumot, a francia

szocialista párt vezetőit terhel a felelősség, akik megnyitva az utat a de-gaulleista kajandorok előtt, a fasizmus uralomra jutását készítik elő.

„A bányászok elleni kegyetlen támadásnak az a célja, hogy demoralizálja és széttzillessze a munkások társulatát és ezzel megnyissa az utat De-Gaulle számára. Ez a polgárháborúra irányuló megterjedés nem események Franciaországban, — a egyéb, mint az új háború előkészítő kiáltvány rámutat arra, hogy Mochot, Lacoste-ot és Blumot, a francia

LEGUJABB

A kínai néphadsereg Mukdennél megtizedelte az 5. Kuomintang hadsereget

NANKING (Rador) — A haribini rádióban felolvasott közlemény szerint a Kuomintang ötödik hadserege, mely kísérelte, hogy valamiképpen kimeneküljön Mandzsuriából, súlyos vereséget szenvedett. A Liao Yiao Hasang tábornok parancsnoksága alatt álló hadsereget Mukdentől nyugatra, Tahushan térségben körülfogták és megtizedelték.

A Mandzsuriáért vívott döntő csatát ezzel a kínai népi hadsereg nyerte meg.

Utcai harcok Dél-Koreában

PHENJAN (Rador) — A phenjai rádióállomás jelenti, hogy a 11. ezred mely felhagyott a dél-koreai hátkormány ellen, erős támadások ellenére szétártdan birtokában tart négy várost.

Szüksétségtelen elkeseredett utcai harcok folytak. A rendőrség itt 300 polgári személyt gyilkolt meg.

Amint a phenjani rádióállomás jelenti, a Dél-Koreában állomásozó hatodik amerikai hadsereg parancsnoka kijelentette, hogy az amerikai csapatok készen állnak a beavatkozásra, bár az USA ha-

tóságok hivatalosan kijelentették, hogy távotartják magukat az ügyről.

Re Szyng Man, Dél-Korea miniszterelnöke meggyezést kötött MacArthur tábornokkal a felkelők elleni közös akcióra.

HETI LOTO

Az elmúlt heti LOTO nyereseményét,

144.311 ejt,

me'yet a Seria P No. 000.678 számú bulletin tulajdonosa nyert meg.

pénteken, e hó 29-én

fizették ki a nyerő kezéhez az Állami Sorsjegyiroda kolozvári irodájában, Molotov-u. 46 sz. alatt.

Az új húzás november 1-én lesz.

SLOVA HIRDETÉS

Munkás-vértanuk emlékére

(A MNSZ által a demokrácia romániai magyar vortani emlékére kiírt pályázaton harmadik díjat nyert költemény.)

Észli az idő, de füstölgő porából nem száll reátok fuvallatnyi sem, arcotok meleg életteli világolást az egymásra torló éveken. Mellestünk álltok, kromoly szavatokra formálódik munkánk s a lendület, mely életünket sugár ivbe bontva az égre fut, töletek nyer tüzet.

Ti bátorítottok: akik lenn a mélyben kellett vívjatok nehéz harcotok, hogy szép igazunk tündökölve érjen a fénybe, hol ma már fennen lobog. Látlak, amint ezer vesztély közt, bátran haladtok az igazság ércerén, kemény bányászok! míg az aknaszájban csapdák lesnek reátok fokétán.

A földre kellene hajolnom mostan idézj a harcok üzenetet, mit — rög a rögnek adva át — titokbár a jövőről hozzánk küldöttetek. Oh, hányszor hajoltunk akkor a földre, türelmetlen, hogy jönne már a jel, mert életünket szilánkokká törte a föld feletti gyilkos viheder.

A téboly ütött akkor a világra, szivünket bekötötte a sötét; csak szivetek, az izzó bányalámpa sikoltotta a nagyra női vesztélyt. De hiába láttátok milliók sorsát s kiáltották, hogy béke legyen: elnémították hangotokat, ország harsogta túl szavatok részegen.

Elestetek, De lenn a gyökerekbe ivódott hős véretekblől a hit, s a föld alól tündöklő győzelemre váplálgatta ébredő lombjait. Erőtök meleg áramként cikázva ütötte át az odvas éjszakát, hogy köröttünk egyszer csak ifju lázra lobbanjon az elszádkosult világ.

Mi már a fényben harcolunk, Szívunkat frissen zengik a fiatal szelek, köszönjük most, hogy bennünket a múlt vak ingoványából kivezettetek, hogy biztos hittel lendülhet munkára a kalapács, az eke és a toll, hogy a hónap hazája épül már a dongó műhelyben, tág határokon.

S bár futunkban még vissza-visszakapnak az éjszakák eltorzult árnyai, megmaradunk erősnek és szabadtak: nem tudnak már ügyünknek ártani. A fény van velünk, kedl napok fénye, bátran megyünk új s új harcra tovább, hogy harcaink védelmében a béke az égig lobbanthassa zászlaját!

LÉTAY LAJOS

Orosz-román zenei kapcsolatok a múltban

A román műzene fejlődése a Vostjescu, 1862—64 között hangversenyezik Renben, Bolgradban, Ismailban és az oroszok között nagy a sikere azokkal a román népdalokkal, melyeket kjarinét és cimbalom kísérettel énekel.

1868-ban az orosz határszéli városokban román operett társulat szervepel. Az együttes igazgatója N. Luchian. A társulat tagjai: Evolschi, M. Popoviciu, Gh. Botez, P. S. Alexandrescu, I. Ianculescu, Apostoianu, Maria Vasilescu, F. Dumitrescu és Constantinescu. A zenekar vezetője a jeles Balti muzikus, Lemis volt.

A társulat igazgatójának, N. Luchiannak egész sor nehézséggel kellett megküzdennie, míg társulatának meg tudta szerezni az akkori cári Oroszországba a beutazási engedélyt. 1868 november 20 és 1869 március 15. között operettek és zenés játékokat adott elő román szerzőktől. A művek szövegkönyvét a költő Vasile Alexandri, Iacob Negruzzi és Matei Mijo ismert szilpadi szerző írta, míg a zenét A. Flechtenmacher, I. Wachmann és E. Cudela akkori bukaresti és jasi román muzikusok szerezték. A bemutatott darabok: *Cinel-Cinel*, *Florin* és *Florika*, *Fajusi lakodalom*, *Madame Lefebre*, *Iancu Jianu* és *Baba Harca* voltak. Az együttes primadonnája, Maria Vasilescu sopránénekésnek az orosz közönség előtt kiűzősen a román *doitnákka* volt nagy sikere.

Kisenevben, 1885-ben román színelgyüttel játszott, melynek tagjai között volt: Ionescu, Ardeleanu, Dumitrescu, Arjonescu, valamint Haśnas híres tenorista és Eufresina Galusca, az ünnepejt primadonna. Román zenés játékok voltak másorán. 1887-ben a romániai operettegyüttesek (vodvilkek) két ünnepejt művésze, Vladescu és Fană Tardăni vendég szerepejt.

A legjelentősebb román-orosz zenei kapcsolatokat Gavril Musicescu kiváló román zeneszerző élete és műve szolgáltatja. Ismailban született 1847 március 14-én. Ösztöndíjjal kerül Melhisedee ismaili püspök támogatásával a szentpétervári zene-konzervatóriumba. Itt hamar feltűnének rendkívül adottságai. Két év alatt kitűntetéssel elvégzi a zeneiskolát, majd hazaön Jasiba konzervatóriumi tanárnak. Ott hal meg 1903 decemhöz 5-én, mint a zeneiskola igazgatója.

Musicescu 1870-ben Paul Romanesco orosz konzul ajánlólevelével ment Szentpétervárra, ahol felvételték a cári énekharcho. A kórus igazgatója, Nikolaj Bachmetev, hamar felfedezi képességeit és tanítványává fogadja. Ez a kiváló tanár, valamint Hunke József, aki ellenpontot tanított, ösztöndíjhoz segítette és így be-

jutott a cári nemzeti zenekonzervatóriumba Szentpéterváron.

Nicolaj Ivanovics Bachmetjev (1807—1891) nagyrabecsült igazgatója volt a cári énekharcnak. Híres zeneszerző is volt, akinek, szimfóniájával, vonósnégyesével, dalaival és hangszeres szerzőmennyivel volt nagy sikere, de legűzbire értékelték egyházzenei alkotásait. Musicescu másik tanára, Hunke József, cseh származásu ember volt, aki éneket tanított a cári énekkar tagjainak.

Musicescunak 1871-ben felajánlják a pétérvári Szent Izsák templom énekharának vezetését, de miután tanulmányait befejezi, 1872-ben, inkább hazajön, hogy népe zenei műveltségét szolgálja. Musicescu az oroszoktól tanulta meg a templomi zene hangszereését. Ugy Moszkva, mint Szentpétervár katedrálisában állandóan énekeltek görögkeleti liturgiáit.

Egyik híres művét („Imnul Heruvic“) 1897 augusztus 16-án adták elő a Kromlben, majd 1898-ban ünnepi előadásban énekeltek Moszkvában a gubernátor palotájában.

Musicescu énekkarát az ország határain túl is ismerték. Hetvon énekessel utazott 1898-ban Jasiból az orosz Kisenevbe és ott ünnepi hangversenyt adott az orosz és román közönségnek. Nem volt könnyű az imperialista vezetőket meggyőzni arról, hogy az ilyen hangversenyzeket erősíteni fogják a két nép közötti baráti kapcsolatot. Nem is volt ez érdeke az akkori politikának. A hangverseny a két nép közötti antagónizmus enyhítésére volt alkalmas. Az orosz közönség ünnepelte Musicescut, valamint derek román énekeseit, ajándékokkal halmozta el a karmestert és az énekkart, majd vásorát adott tiszteletére, mely a román népdal igazi ünnepeinek bizonyult.

A román-orosz zenei kapcsolatok kiművelése terén szerzett érdemeinek elismeréseként kapta Musicescu az orosz Szent Anna-rendjelt.

XX. század elejétől alig akadunk román-orosz zenei kapcsolatokra. Amilyen mértékben erősödtek a románság kereskedelmi, politikai és művészeti kapcsolatai a nyugattal, olyan mértékben gyengültek az érintkezési pontok a keleti szomszédokkal. Ujabbban látjuk csak, hogy mi mindent vosztettünk azzal, hogy keleti kapcsolataink meglazultak. Hálj a demokráciának, ma már megismerkedhettünk a Szovjetunió zeneművészeivel: Oistrachhal, Flierrel, Oborinnal, Gílovszszal, Safránnal és Ivanovval. De hányan vannak, akiket még nem ismerünk és nem hallottunk!

LAKATOS ISTVÁN IMRE

A SZEMŐLCSŐS EMBER

(Régi urali népmese)

Egy faluban két Iván nevű ember — Nines nekem egy lyukas rubelem volt. Nemesak nevűk, de arcuk is hasonlított egymáshoz. Mindkét Iván arcának jobbfelelén jókora szemölcsék éltek. De azért volt valami, ami megkülönböztette őket egymástól. Az egyik Iván szegény volt, a másik meg oly gazdag, hogy maga sem tudta, hány ládája áll teli arany pénzzel. Egyszer a szegény Iván fát vágott az erdőben. Hatalmas vihar kerekedett s hogy ne ázának, egy fa odvába rejtőzött. Nem is vette észre, hogy elnyomta az álom s mire felébredt, éppen éjfélt ütött a távoli toronyóra. A sűrű, sötét erdő pedig megélenkült. Eppen az odvas fa előtt gyilktek össze az erdő vadjai: özek, medvék, farkasok és veszett jókedvűkben táncolni kezdtek.

Megjéjdt szegény Iván a fa belsőjében! Meg sem mert moceanni, nehogy a sok félelmes vad észrevesse és felfalja! De amint tovább figyelte őket, látta, hogy nem barátságosnak az állatok. Olyan jókedvűen táncoltak a tisztáson, hogy Iván, aki maga is szeretett táncolni, egyszerre csak kipenderült közülük, sapkáját magnába döntte és vidám bokázásba kezdett.

— De rosnakül táncol ez az ember — mondta a medve elismerően. — Nekem a bátorsága tetszik! — szólta a farkas.

— Táncosabb a lába az anyémnál! — mondta az őz. — Jó lenne, ha máskor is eljönné és megtanítana minket táncolni.

— Ugy van! — zúgták az állatok: De bátha máskor nem mer eljönni! S hiába ígérte Iván, hogy eljön, nem hitték neki. Végül a róka, aki köztudomásúan igen ravasz állat, kiűtötte, hogy adogot vesznek tőle.

— Ujabb mit? — kérdezte Iván, miközben csókolott.

— Azt a szemölcsöt a jobb arcadról! — felelte a róka.

Iván meg úgy tett, mintha sajnálna, —

— Jaj, az nagyon értékes dolog! Azt, sajnos, nem hagyhatom itt.

— Valóban, valami kincs lehet, ha így sajnálja — gondolta a róka és mielőtt Iván észrevenné volna, levette arcáról a szemölcsöt. Hazatérve tűkör elé állt, mert maga sem látta, mindez megtörtént vele. De a szemölcs nem volt az arcán.

Meglátta a szegény Ivánt a gazdag Iván.

— Hát a szemölcsöd hová tetted? — kérdezte és irigykedve nézte hasznosítását. Az meg emesélte, milyen csodálatos dolog történt vele.

— Majd kimegyek én is abba az erdőbe, kiváron az éjfélt és rájuk parancsolok, vegyék le az én szemölcsömet is — gondolta a gazdag Iván.

Ugy is tett. Mikor az állatok összgyűltek az éjszakai mulatságra, közéjük állt és dúrván rájuk kiáltott, szépségek meg őt is.

— Hát táncolni tudsz-e? — kérdezte a farkas.

Dehogyan tudott gazdag Iván táncolni! Ha tudott volna, akkor sem táncolt volna, mert még járnai is lusta volt világlátásban.

— Nos, ha nem táncolsz akkor ráíracsztjuk ezt a szemölcsöt — mondta a róka, akinek igen gyors észjárása volt és menten rájöött: az a szemölcső máskor lehet olyan értékes, ha valaki csnyire meg akar tőle szabadulni.

Igy nőtt az irigy Ivánon két szemölcső, melyek ocsó halrett.

KICSI DOLGOK — NAGY ÉRTÉKEK

Az „OGONYOK“ című szovjet folyóirat alapján:

1947 januárjában egy cipőüzem szabásműhelye naponon 10 ezer pár cipőt szabott. Nem dolgozott rosszul, a normát átlag 150 százalékkal teljesítette. — a szabásmester azonban ezzel is elégedetlen volt.

— Nem szabad megelégedni az átlaggal — hangoztatva. — Azoknak, akik kiemelkedő eredményt tudnak felmutatni, kötelességük, hogy megtanítsák társaikat a legjobb módszerekre s így nem 10, hanem 12—13 ezer pár cipőt is készíthetünk naponon.

Bebizonyította, hogy sok szabás munkaszakja alatt csak 5—6 órát foglalkozik tulajdonképpeni munkájával, az idő többi részét segédmunkával tölti, pedig minden prec, sőt minden másodperc drága. Például egy cipőréz kiszabásához elég a vágókés egy ütése. Ez egy másodpercbe telik. Ha azonban a kés rossz, vagy a tuskó felülete egyenletlen, nem elég egy ütés, kettő szükséges — s egy munkaszak

alatt már 600 kiegészítő ütésre van szükség.

Ilyen esetben a szabász feleslegesen elveszti 600 másodpercet, a munkaidőnek több mint 2 százalékát. Ez az egész üzemi viszonylatában naponta 230 ár, havonta 6000 pár cipőt jelent — havonta tehát egynapi munka eredményének több mint feleit.

Az öt éves terv első évében a szabásműhely a bőrányag 1,3 százalékát takarította meg. Ujromoly eredmény, a műhely legjobb szabássa azonban keveselte ezt a teljesítményt. Arra hívatkozott, hogy a sztahanovisták 4 százalékat is megtakarítanak. Indítványára terveket dolgoztak ki a sztahanovisták módszerének az egész műhelyben való általánosítása végéig. Az eredmény: a műhely az öt éves terv második évében több mint másfélmillió negydecdeciméter bőrt takarított meg — mintegy 80 ezer pár cipő anyagát.

A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának Központi Bizottsága üdvözölte a Komszomolt

Kolozsvár ifjúsága lelkesen ünnepelte a Komszomol fennállásának 30-ik évfordulóját

MOSZKVA. — A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának Központi Bizottsága üzenetet intézett a Szovjetunió Kommunista-Leninista Ifjúságának Egyesületéhez (Komszomol), amelyben melegen üdvözölte az egyesületet harmincéves fennállása alkalmával.

A harmincéves Komszomol fennállása óta számtalan kiváló nevelőt és harcost adott a szocializmusnak.

Ugy a béke építő éveiben, az öt éves tervek megvalósításában, mint a nagy honvédó háborúban a Komszomol ifjúsága a munka és harci-társaság kiváló példáját adta.

A Komszomol tevékenysége és egyszerű harcai méltán kiérdemelték az egész szovjet nép tiszteltetését és szeretetét.

KOLOZSVÁR. — A harmincéves két azoknak a tömegszervezeteknek, évforduló alkalmából Kolozsvár és a megye ifjúsága bensőséges ünnepet tartott pénteken délután a kolozsvári Diákházban, melyen az összes romániai ifjúsági szervezetek kiküldöttein kívül megjelent Cuparencu Barbu, aki a Romániai Demokrata Ifjak Szövetsége nevében üdvözölte a mintegy nyolcezer főnyi ifjút, kiknek hatalmas tömegét a díszterem nem tudta befogadni és az előcsarnokon kívül az után hallgat-lak végig a beszédeket, melyeket hangszórókon közvetítettek.

Rusu szovjet örmagy románnyelvű beszédében ismertette a Komszomol születését és tevékenységét.

— A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja mint segítőtársat létesítette és nevelte a Komszomolt. Ez az ifjúsági szövetség képezi egyi-

Utána Kolozsvár Ifjai a következő táviratot intézték Moszkvába:

„Szovjetunió Kommunista Ifjai Szövetségének Központi Bizottságához. — Kolozsvári ifjúsága által rendezett nagygyűlés üdvözlését küldi felétek Szervezetetök 30 éves fennállása alkalmából. Forró szeretetünket és hálnkat tolmácsoljuk azokért az áldozatokért, amelyek lehetővé tették hazánk felszabadítását a fasiszta iga alól.

Példákat utat mutat a Román Munkáspárt által vezetett harcainkban a szocializmusért.”

A felolvasott táviratot hosszú percekig tartó tapsorkán kíséretében hagyta jóvá az ifjúság.

A beszédek után gazdag és értékes műsor következett, melynek keretében a „Herbák János” üzem ének-kara román és magyar dalokat adott elő. Utána szavalókórusok és szavalatok következtek. A szórakoztató műsor keretében a román opera és nemzeti színház tagjai is felléptek, közreműködésükkel emelve az ünnepség sikerét.

Végezetül román és magyar népi táncokat adtak elő vidéki tánc-csoporthoz, majd az Internacionálé hang-jai mellett az ünnepség véget ért.

Vasárnap választja meg új vezetőségét

a MNSz kolozsmegyei szervezete

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség kolozsmegyei szervezete vasárnap délelőtt fél 6 órakor tartja Kolozsváron, a Molotov-utca 16. alatti székházában megyei vezetőségválasztó közgyűlését. A közgyűlésre megyeszerte lelkesen készülnek a helyi szervezetek.

A helyi szervezetek vezető-érválasztó közgyűlései már lezajlottak és minden helyi szervezet élén már harcos szellemű, a széles földműves dolgozókat képviselő, cselekvő magyarok állanak.

A vasárnapi megyei vezetőségválasztó közgyűlés a csikszere-dai értekezlet szellemében választja vezetőségét, akik a falvak földműves dolgozóinak és a városi kisembereknek érdekeit fogják képviselni.

A vasárnapi megyei vezetőségválasztó közgyűlésen az elnöki megnyitót után az országos központ részéről Gá. Kelemen vezérhajótobizottsági tag a MNSz irányvona aról fog beszédet mondani.

Elemi tanfolyamokat és a középiskolákkal egyenértékű iskolákat alapítanak a dolgozók számára

BUKAREST. (Radur.) — A közoktatásiügyi minisztérium rendelete értelmében a dolgozók számára a középiskolákkal egyenértékű iskolákat létesítenek Bukarestben, Kolozsváron és Iasi-ban. Az iskola két éves és azoknak a dolgozóknak számára nyitja meg kapuit, akiknek eddig nem volt alkalmuk a középiskola felső osztályait elvégezni.

Ezeknek az iskoláknak a következő feltételeket betöltő munkások lehetnek a hallgatói: akik betöltötték 23. évüket, azonban még nem érték el a 40. évet, az-üzem, vagy a gyár vezető-sége az üzemi bizottság ajánlata alapján iskolabíráskodást javasolja, ezenkívül a helyiségben működő bizottság is ajánlja. E bizottság a helyi tanfelügyelőség főtanfelügyelőjéből, egy a szakszervezet által ajánlott tanárból és egy megyei szakszervezet által ajánlott kiküldöttből áll. A jelöltnek vizsgálnia kell egy központi bizottság előtt. E bizottság tagjai a közoktatásiügyi minisztérium és a Szakszervezeti Tanács kiküldöttei. A vizsga szóbeli és írásbeli.

Ugyancsak a minisztérium határo-zata értelmében két éves esti tanfo-lyamot rendeznek elemi iskolát el-vegezni akarók számára, az elemi is-kolai tudnivalók elsajátítására fel-nőtteknek. Az elemi iskola három-éves, tananyaga azonos a hét elemi osztályéval.

A nagyipari centrumokban 25 esti liceumot létesítenek. Kolozsváron két ilyen tanfolyam lesz magyar és román hallgatók számára.

Az esti liceumok a következő hely-lyeken működnek még. Bukarest 5, Craiova 1, Medgyes 1, Galac 1, Temesvár 1, Szatmár 1, (magyar tagozat-tal), Brassó 1 (német tagozattal), Marosvásárhely 1 (magyar tagozat-tal), Iasi 1, Szeben 1, Petrozsény 1, Resica 1, Ploesti 1, Arad 1, Nagy-váral 1 (magyar tagozattal), Braila 1, Torda 1 és Konstanca 1.

Az esti liceumok négy évesek és anyaguk azonos a liceumok analiti-kai programjával.

Az esti liceumokban az egyes osz-tályokban maximálisan 40 hallgatót vesznek fel. A hallgatók 75 százaléka munkes és 25 százaléka tisztviselő lesz.

Uj lobogókat és szemetesládákat kötelesek beszerezni a háztulajdonosok

KOLOZSVÁR. — A Városháza minden udvar számára szemetes-ládákat beszerezni, ahonnan hár-romnaponként szállítják el a sze-metet a Városháza alkalmazzottai. Így az utcán felállított szemetes-ládákat eltávolítják. Amennyi-ben a szemetet nem viszik el ren-desen, kéri a háztulajdono-sokat, hogy tegyenek erről jelen-tést.

A városnak fent említett terü-le-tén a piszkosfalú házakat újra kell festetni. Tilos ezeknek a há-zaknak falára falragaszt elhe-lyezni.

Akik nem veszik figyelembe a zászlókra, valamint a köztiszt-ságra vonatkozó előírásokat, azok ellen eljárást indítanak.

A Szabadság-teren, Malinovszki-terén és Molotov-uton lévő ingat-lanok tulajdonosai, gondnokai vagy ügykezelői az október 28-án, a Városházán megtartott gyű-lésen meghatározott helyen sze-rezhetik be lobogóikat.

A fenti kerületekben lakó ház-tulajdonosok ugyancsak kötelesek

Bihar megyefőnöke a vetési munkákról nyilatkozik munkatársunknak

A továbbiakban Bihar megye fő-nöke nyilatkozatában kiemelte azt az értékes támogatást, ami a falvak dolgozó földművesei részéről milder községben megnyilvánult és már ele-ve lehetetlenné tette, hogy a népel-ones ügynökkök bármilyen formában is késleltessék a vetési munkákat elvégzését.

Ertesztéseink szerint Horjica Nic-olae, a bukaresti földművelésügyi minisztérium egyik vezérfelügyelője is a megye területén tartózkodik a ő is részt vesz az előírt vetési munká-jában.

Bihar megyében a dolgozó föld-művesek munkakészsége és megértése révén a bevetett terület már oldái is feltűnül az előirányzott vetési területet. A vetési munkában külön-ösen kitűntek a békai, tenkei és szó-kolyhidí járások falvai, amelyek dol-gozó földművesei több mint száz-százalékban teljes alapot a vetési

tervnek.

A TARCSAI MINTAGAZDASÁGBAN

Állatnemesítéssel foglalkoznak, de gondoskodnak a város kenyeréről is

APAHLIDA. — (Kiküldött munka-társunktól.) A Kisszamos szejid ka-nyarulatában, Apahlida mellett, Ko-lozsvár tarcsai mintagazdasága el-hanyagoltságából éledő tanya képét mutatja. Sokat ígérő csirája a jövő szaksteru mezőgazdálkodásának, a gyérenfekvő épületek között munká-sok sűrűnnek-forognak, de nem so-kan, mert többnyire a mezőn van-nak.

Felvilágosítást Baraian Grigore főintézőhöz utasítanak a munkások. Közben megkérdezzük, hogy megy a soruk, milyen a bánásmód
— Január 15. óta nagyon jól va-gyunk — felelik —, az új intéző csak a becsültes munkás és a dol-logkerülők között tesz különbséget, nem úgy, mint a régi Jude Ilie, aki mellesleg a tejelet is elhanyagolta.

KEVESEBB MUNKÁVAL TÖBBET

Baraian főintézőt az irodában ta-láljuk. Számol, összead, jelentést készít. Asztalján kis helyen álló vör-séslik, „Augustus 23” felirással. A munkaterv teljesítéséért kapták. Szívesen áll rendelkezésünkre.

— Ez a tejelet — kezdi a gazdaság titkainak fejtérását — régebb ag-gy-nek volt 10 hold területen. Csak 1945-ben alakította át a város min-tagazdasággá. Most 189 hold áll ren-delkezésünkre. A háborús nehézsé-gnek még érezhető hatásukat, sok földdarabunkon még hatalmas bom-batölcsérek tátonganak, de az ideáni év jó bizonyíték arra, hogy csak így, gépesített gazdálkodással lehet kevesebb munkával mennyiségile-g többet és minőségileg jobbat ter-melni. Az idén a tavalyi termésnek kétszeresét termeltük.

— Milyen gépkezlettel rendelke-zek? — kérdezzük.

— Két traktorunk van, két éke-vel, két vontógéplünk, 2 tárcsaboronn, 1 mángoroló, 12 lgáscse, 1 cséplő-gép, 2 szelektor, 1 tritor, 1 arató-kezdőgép, 1 gépkapa, 1 elevátor, 1 gépjárműve. Ezek a fontosabb gé-peink. A teleprek 12 földmunká-s van. Ekkora személyzet gépekkel képes volt megművelni 189 holdat.

— S mit termelnek főképp? — tesszük fel a következő kérdést.

— 91 hold csak szarvaskereppel van bevetve 5–6 évre. Hogy miért? A város egyszerű. A mi gazdasá-gunk főfeladata, hogy szakszerű fa-állattenyésztést teremtsen, amelyből aztán elláthatja a környéket is után-pótlással. Egyelőre a hangulyst faj-

apaállatok kitenyészésére helye-zük, mert Kolozs megyében alig akad jó, egészséges, kifogástalan bi-ka, mën s még ritkább a faj kan. Állattakarmánynak kell a szarvas-kerep. A fejőstehenek elsősorú ele-dele s hasonlóképpen a bajacin is. Azt ugyancsak sokat természetünk. Ezek természetére egy másik cél is készlet. Texe Imre látogatása alkalmával a méhtenyésztés fellendítésé-nek útját vetette fel. Hazánk méh-állománya igen kevés. Az említett takarmányok virága pedig kitűnő méhlegelőnek alkalmas. Baftacint 19 holdról kaszáljunk 20.000 kilót, szarvaskerepet 41 holdról 35.000 ki-lót egyszeri kaszáddal, 30.000 kiló szalmánk is termelt — jó minőrsé-gű. De menjünk és nézzünk szét egy kicsit a telepen.

A vasagaru elevátor mellett me-gyünk el a raktár felé, melynek vé-gében a kishengeres majom is me-ghúzódik. Józsi bácsi, a raktárnok megvicsozogtatja a rozzant zárat s a nagy ajtó zubogva csapódik hátra. A kövér gülbába krumplik, mint maszatos gyermekek, mosolyognak nagy rakásban.

— Ebből 5 hold területről, a tava-lyi 8000 kilótól ettérően, az idén 28 ezer kilót takarítottunk be.

A lépcsőn felmenvo a bankuti bu-za kacag szembé.

— Öszl buzából 8 bombagödörrel tell holdon 4.080 kiló termelt, tava-sziból 7.512 kiló 12 holdon. Az árpa gyengo volt, 14 holdon 6.438 kiló lett. Zab 19 és fél holdon 14.752 ki-ló. A rozstermés nagyon kiégítő: mindössze 5 hold föld 6.010 kiló szép tiszta szemet adott.

TAVASZRA BAROMFI-TENYÉSZTES IS LESZ

— És mit csináltak a gabonater-mésével?

— A személyzet ellátására és a vetőmagának szűkeges mennyiségén kívül, mind átadtuk az államnak, hogy szétszathassa szűkeges he-lyekre. 8.824 kilót búzát, 1.588 kiló zabot, 2.592 kiló rozst és 3.627 kiló árpat adtunk a városi dolgozók rő-szére. A kukoricát most gyűjtik, még pontos eredményt nem közli-hetünk. A földet már előkészítet-tük a jövővi takarmánycsészre. 240 kiló szarvaskerep vetőmagunk van készen, amiből 12 kiló előzseges egy holdra. Gabonát csak éppen a sze-mélyzet szükségletére fogunk ter-melni. Főcéj az állattenyésztés. Ta-vaszra baromfi-tenyésztésre is berom-

dekedünk. A tél folyamán a keltető-gépek is elkészülnek.

SEGÍTSÉG A DOLGOZÓ FÖLDMŰVESEKNEK

Megtelndjük az uzonnan létesített tejszarnokot is.

— A dolgozóknak Termelőnk egy-előre tehénurót. A városnak szálli-tunk — mondja. — 10 fejőstehé-nünk van jelenleg. 8 majozsok ko-cánk is van. 51 majacunk, 11 borju és 4 ló. A munkások is tarthatnak saját szűkegetükre tehenet és más állatot.

Megkérdezzük, hogy milyen segit-seget nyújtott a gazdáknak a telep.

— Ez évben a vetőmagot az ál-jamon keresztül juttattuk a földmü-vesekhez. Mi közvetlenül ezzel segítettük a szegénysorsu gazdákat, hogy használatra bocsájtottuk gépe-inket. Vetőgépeink most is bent a faluban van. Apahlidának a korsze-rű szelektorunkat kölcsönöztük oda, hogy tiszta magot vethessenek a földbe. A melegvölgyiek is a mi vetőgépeinket használják. Telekfarkán pedig 4 héti cséplő a géplünk.

Végigjártuk a gépraktárt. Sérült gépek javításra várnak. A nagyabla-kos műhelyben Csete György, a telep kerekemestere szekereket gyárt. Az istállóban a kis yorksiri és man-galica majások várakoznak. Az új istálló átalakítási munkájatajánál kö-tünk ki. Korszerű 50 férőhelyes, be-tonjásztás istálló. Vaskó József is ott tevékenykedik a fedésnél. Oda-szólnuk:

— Hát mit szóli, Józsi bácsi, jobb-e ilyen mintagazdaságban gazdálkodi?

„MELYEBBEN SZANT A TRAKTOR...”

— En mindenhol szívesen dolgo-zom, amennyit tudok.

— Jó, jó, de jobb-e így szaksze-rtler gépekkel művelni a földet?

Erre megérti, hogy mire vagyunk kíváncsian.

— Sokkal jobb — feleli —, mert a traktor melyebben szánt és többet. Távozunk és előt a József, hogy nonszokás a magna fokra fejlődött mintagazdaságok tömeget számlál-terményelket és állattakat — ke-ve-sobb, de tervezési és eredménye-sobb munka árán — ontani Népköz-társaságunk dolgozóinak számára.

Hírek

VILAGOSSAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Bejegyzés a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249 szám alatt. Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díj 5000 lej. Postafeliratkezelési díj száma: 40.625.

A „Romania Muncitoare” kendergyárban az államosítás

előtt a tőkés igazgatók szabotáltak után a dolgozók fokozták a termelést

UTAZÓ ZSEBMEZSŐT FOGOTT A ROBOGÓ VONATON a városi rendőrség egyik nyomozója, aki éppen akkor érte tetten Piscoran Károly tasnádi lakost, amikor az Talpas János földműves zsebéből kiemelte annak pénztárcáját. Átadták az ügyészségnek.

HATÓSÁG ELLENI ERŐSZAKOT KÖVETETT EL Balan Simon vaskói legény, aki ittás állapotban a falu jegyzőjét meg akarta verni. Az igazgató legény már több alkalommal vonta magára a figyelmet verekedéseivel és valóságos a falu réme volt. Balan Simont a csendőrök letartóztatták és átadták a városi ügyészségnek.

ZSIROSGAZDÁK VETÉSI MUNKÁT SZABOTÁLÓ újabb csoportja került a városi ügyészségre. A falvak szőlőparasztrajzai leleplezték és csendőrökre juttatták a szabotáló kulákokat. Barna Zsigmond, Holó János, Szücs János kügyi és Munteanu Vasile bályoki nagygazdákat a városi ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte.

NAGY LENDÜLETTEL halad Minszk újjaépítése. Most fejeződik be a főutek újjaépítése, hol a közgazdatis új épületek helyezik el. A „Szovjet” főutca 48 méter széles. Ott helyezik el a modern lakóházak mellett a város legnagyobb áruházát.

A BORBÉLYOK ÉS FODRASZOK november 1-től új zárórja lép életbe. Reggel 7.30-tól déli 13 óráig és délután 15–18 óráig kötelesek nyitva tartani a fodrászok, kivéve a keddi napot, mikor délután az üzleket zárva tartatják.

A DOLGOZÓK SZINHÁZA, körültja alkalmával ellátogatott Resicára, ahol a „Mélyre nyulnak a gyökerek” című darabot adta elő.

A BÖSZÖRMENYI-UTCÁBAN egy kassza- és több kisebb kulcsot találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a III. kerületi rendőrségen, Ipar-utca 20 szám alatt.

A KOMSZOMOL JUBILEUMA alkalmával a moszkvai és Moszkva vidéki iparvállalatoktól több mint 200 ezer ifjuncukás az évi tervet befejezte és több mint 19 ezer már befejezte az öléves tervet. Az ifjuncukások lelkes munkája az iparvállalatoknál a terven felül 1 millióval 200 millió rubel megtakarítást eredményezett.

BOTRÁNYT RENDEZETT A VÁRADI UTCÁKON Antonies Ferenc hajói legény, aki az öt esondre intő rendőrt is megtámadta és ütlegelni kezdte. A garázda falusit a rendőrség őrizetbe vette és hatósági közölneni erőszak miatt átadta az ügyészségnek.

TITOKZATOS KÖRÜLMÉNYEK között háromezer lej tünt el a kisüregdi szövetkezet pénztárából. A csendőrök kinyomozták, hogy a ház tolvaj a szövetkezet alkalmazottja Horváth Sándor. Őrizetbe vették és átadták az ügyészségnek.

A SZATMARI FAIPARI SZAKISKOLA igazgatója rendeltet kapott a nemzetnevelésügyi miniszteriumtól hogy az eddigi faipari szakcsoportok mellett, szervezze meg a fémipari szakcsoportokat is. A fémipari szakiskola november első felében kezdi meg működését és lakatosok-technikus, vasasztergályos és autószerelő iparban készíti elő növendékeit.

15 SZÁZÁLEKKAL fokozták a termelést a freidorfi cukorgyá munkásai a november 7 tiszteletér rendezt: szocialista munkaverseny keretében.

KOLOZSVAR. — Két fekete tábla áll a bejáratnál szemben. Az üzemen dolgozó munkások termelési eredménye van feltüntetve rajtuk, százalékos arányban. A nyomoda tábláján Talpas János és Farkas Miklós 133 százalékos, a szövöde tábláján Kóbori Jánosné 46 és Bochis Jánosné 45 százalékos normán felüli termelését ragadjuk ki a névsorból. A „Romania Muncitoare” volt Schull-kendergyár többi dolgozója sem maradnak le termelési eredményükkel, ezt bizonyítják a többi feltüntetett eredmények.

A gyár munkásigazgatója, Crisan Pavel, a raktárba vezet és ott Sveikovszky József szövömmesterrel együtt tájékoztatnak a termelési eredményekről. Szeptember hónapban 54 százalékkal termettek többet a tervnél és október hónapra normának ezt a mennyiséget állapították meg. Már le is gyártották. Nem így volt ez a múltban, amikor a tőkés igazgatók szabotálták a termelést. Az eredmények növelésére ösztönzőleg hat a november 7-re megszervezett szocialista munkaverseny. A „Breiner Béla” és a „Colibri” üzemekkel állanak versenyben. Az üzemen belül egyéni- és csoportversenyt szerveztek meg.

INGYEN ÉTKEZEST KAPNAK A MUNKÁSGYERMEKEK

Az üzemen megtekintésére indulunk. Közben a napközi otthont, bölcsődét és az étkezdet járjuk sorba. A napközi otthoban képzett óvónő, órarend szerint foglalkozik a gyermekkel. A gyermekek háromszori étkezésben részesülnek, teljesen díjtalanul a fél napi üzemi tartózkodásuk alatt. A munkások a kázinóban 25 lejért izletes, kétfogós ebédet kap-

nak. Az ebéd 1200—1700 kalóriát tartalmaz. Az ételmet télire már beszerezték.

A fürdőt látogatjuk meg. Szüknek találjuk. Mindössze két zuhany áll a 138 alkalmazott részére. Ujat, nagyobb építenek.

A szövedében két sorban egymás mellett dolgozó szövöszekek zajától kíserve haladunk. Némelyiken vörös versenyzászló leng. A falon a munkások egyéni teljesítményének grafikonja jelzi a termelés növekedését.

Egy ember két gépen dolgozik munkaversenyek jelentőségét, amelyet a dolgozók átérve, lendületesen fokozzák a termelést.

Két géppel dolgoznak egyszerre a munkásnök. Kóbori Jánosné szólítjuk meg. Férje még fogságban van két gyermekét kell eltartania. Munkájával megelégedett s ha az anyag jó, akkor könnyen és vígan dolgozik.

Nemcsak üzemen közt, hanem üzemen belülit versenyt is szerveztünk, mert ezzel még inkább emeljük a termelést s közvetve az élet-színvonalunkat. — mondja Kóbori Jánosné.

A nyomódában Kálmán József munkás már több mint két hónapja, a versenyzászló birtokosa. 116 százalékos teljesítményével tartja az elsőbbséget. Nehéz munkát végez. Naponta közel 3000-szer kell a préssre leülnie. A filnyomódában Kacsó Mihály munkavezető a munka menetét szemlélteti. A normát itt időelőre állapítják meg. Legutóbb két munkásnő, Ilea Viktoria 107 és Pulbere Silvia 105 százalékkal haladták túl az előirt mennyiséget.

A kultúrterembe megyünk. Ez az üzemen büszkesége. Elöl szinpad áll, a falakon képek, jeliszavak teszik barátságossá a termét. Örömmel veszi ki minden munkás részét a kulturtevékenységből. Itt tartják a gyűléseket, itt beszéltek meg az egész országban lázasan folyó szocialista

Karton tekerccsel a hóna alatt egy fiatalember jön. Rajzokat hoz. A munkások szines nyomásu asztaltitót készítenek a Szovjetunióknál november 7-re. Négy rajzot látunk az irodában. A terítő négy sarkában egy-egy mozgó alakot ábrázoló kép kerül. Kettő a forradalmat s a másik kettő a felszabadulást ábrázolja. A terítő közepére a Román Népköztársaság címere kerül, melyet románnyelvű felirat határol be. A terítő szélein több színben pompázó csikok foglalják egészbe az ábrákat.

Ez a mi munkánk és örömmel küldjük a Szovjetunióknak — mondja csillogó szemekkel Crisan Pavel munkásigazgató.

A szövöszekek halk zaja szűrődik át az ajtókon. Lassan az is elvész. A kapun kívül már csak a felszegt cegtábla emlékeztet arra, hogy mögötte üzemen van, ahol öntudatos munkások dolgoznak a szocializmus építésén.

KONYA FERENC

MNSz tisztújító közgyűlések Alsó-Fehér megyében

NAGYENYED. — A Magyar Népi Szövetség tisztújító közgyűlése alkalmával Nagyenyeden is, rajt az országban mindenütt, az élre hajadószelemű, marxista-leninista ideológijával átitatott, bátor és harcoss költézi és hajadószelemű dolgozókat állítottak. Mindezeket a szemponokat tekintetbe véve, történt meg Nagyenyeden is a Magyar Népi Szövetség helyi tagozatának átszervezése. A tisztújító közgyűlésen Csápos Ferenc nemzetgyűlési képviselő tartott politikai beszámóját.

A választás jelkes hangulatban folyt le. Elnöknek Parajul István munkást választották meg egyhangúlag a megjelentek. Ugy az új elnök, mint az új vezetőségi tagok munkája elé a legnagyobb reménységgel tekint a város hajadószelemű társadalma. Verespatak mővidéke Kovács Mária, Gyulafehervár Nyáguty Lárvaló személyében választott új elnököt. A tisztújító közgyűlést Marosútváron is megtartották.

Vetési jelentés Apahidáról

APAHIDA. — A Román Munkáspárt hidalj járási székházában járva, a vetési csata állásáról is érdeklődtünk. Moga Ioan és Csorot György járási szervező a következőképp nyilatkoztak: — A hidalj járásban is a vetési kampány nagy lendülettel folyik Október 25-éig az előirányozt 5500 hektár területből 4850 hektár vetődött be. A jól megszervezett irányítás és fellügyelet mellett. A munkaterv szerinti a hét folyamán be is fejeződnek teljes egészében a vetési munkálatok. Az ellenőrzések során a járásban 18 szabózáscselekményt lepleztek le és jellemző, hogy egytől-egyig a nagygazdák sorából kerültek ki a szabotálók.

Apahida község számára előirányozt öszi vetésterület 300 hektár, aminek 98 százalékát már be is vetették. A szegény igazánküli gazdák följdjét kajáka-munkával szavatották az igájval rendelkezők. Apahidán így kajákában 73 rászoruló gazdát segítettek meg, mintegy 300 eke részvételével.

Verespatakon élénk a szervezeti élet

VERESPATAK. — (Levelezőnk-től.) A MNSz verespataki szervezete a napokban látta vendéglő Mészáros Dániel megyei képviselőt, aki egy végrehajto és egy intézbi bizottsági gyűlés keretében számontozta az új vezetőség munkáját. Az alapos vizsgálat után a különböző reszortfeladatokat látta el részletes utalgatásokkal, főcél

gyanínt úzvo ki a nép politikai nevelését és a Román Munkáspártjalj való együttműködést. Mészáros Dániel beszélt továbbá a szocializmus kiépítésének rohamosan haladó munkájától, feltüntetve azokat az előnyöket, melyek Népköz Ársaságunkban a gazdasági és kulturális fejlődés menetét előmozdítják.

Világosság

Román—szovjet barátság hete keretében

mezei futó, kerékpárverseny és hármaslabdarugó mérkőzés lesz a vasárnapi ünnepi megnyitón

KOLOZSVAR. — A szovjet—román barátság hetének sportünnepégei, vasárnap délelőtt 9 órakor a kerékpárversenyek küzdelemeivel kezdődnek meg Kolozsváron, melyet t távon bonyolítanak le. Az öt kategória versenyzői a Román Munkáspárt székháza elöl indulva a Molotov-utca, Malinovszki-tér, Budai Nagy Antal-utca és vissza a Szabadság-téren futják végig a versenyt.

A MEZEI FUTÓVERSENYT ugyanezen az utvonalon futják végig délelőtt 11 órai kezdettel. A versenyen résztvevő szakszervezetek és egyesületek a következő helyeken ülőznek be:

DERMATA, Szabadság-tér 22. szám alatti egyesületi helyiségében.

CFR, a Kinizsi Pál-utca 1. szám alatti ökölvívóteremben.

A REFHOSZ, BEAC és az UNIVERZITATEA, a Mátyás-utca 1. szám alatti helyiségében.

SANITAS, PTT és az IRIS a Sántas December 30-utca 8. szám alatti helyiségében.

A VÁROSHÁZA, KÖZALKALMAZOTTAK, PÉNZÜGY, VILLAMOSMŰ és a VIZMŰ a városháza épületében.

Az ELELMÉZŐK, RATA és DOHANYGYAR az Elelmézők Március 6-utca 2. szám alatti szakszervezetében.

Az OLIMPIA és az UAER középiskolák férfi versenyzői az UTM Szabadság-tér 30. szám alatti helyiségében, a leányok pedig az UFDR Szabadság-tér 10. szám alatti helyiségében.

A TEXTILA, FÁSOK, HYGIENA, a Textilia szakszervezet Szabadság-tér 28. szám alatti helyiségében.

A KKASE, GUTENBERG és a VICTORIA SZÖVETKEZET, a Magántisztviselők Szakszervezetének Molotov-utca 9. szám alatti helyiségében.

A DINAMO a városháza alatt levő I. kerületi rendőrség helyiségében.

Kolozsvár—Nagyvárad

Kettős labdarugó mérkőzéssel folytatódna délután az ünnepek a „Gheorghiu-Dej” sporttelepen. Fél 1 órakor a két város ifjusági válogatottját, 2 órakor Mócs, Sármas—Borsa, Hida labdarugócsapatot, majd negyed 4 órakor a RNK kupáért Kolozsvár válogatottja, Nagyvárad ellen játssa le visszavágó mérkőzését, melyre a két csapat a következő összejáratásban áll ki:

KOLOZSVAR: Costra (Cractun) — Viou II., Demeter (Paduraru) — Hállnt, Kalló, Radulescu (Bokor) — Nagy István, Kovács IV., Roman (Dascalu), Copil (Apram), Candrea

A PUTEREA HAGGIBBOR a Szabadság-tér 27. szám alatti helyiségében.

A VASAS és az ACÉL a Március 6-utca 34. szám alatti helyiségében.

A HADSEREG és a katonai alakulatok a Newyork-szálló nagyteremben.

A vasárnap délelotti versenyen délelőtt 9 órától déli 1 óráig a Szabadság-tér, Molotov-utca, Malinovszki-tér és a Budai Nagy Antal-utca, a vámiig, minden kocsit és autóforgalom szünetel. A közönség részére azonban szabad a forgalom bármelyik utcában.

NAGYVARAD: Várdai (Vécsy) — Jon Vasile, Melán — Bodó, Zilah, Serfőző — Kovács II., Spielmann, Váci, Tudose, Turkus. Kolozsvár ifjusági válogatottját dr. Hirsch Elemér edző csak a helyszínen állítja össze a következő keretből:

Russu, Chiorean, Mearca, Sabau, Roman II., Gábos, Kécskei, Kürrhy, Raab, Bojthos, Danszky, Dobal, Koza és Kirkósa. Nagyvárad válogatottja, mely az első fordulóban 4:0-ra győzött a kolozsvári ifjú ellen, az ICO, CFR és a Carmen játékosaitól lett összejáratva.

